

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
MAGISTERSKÝ OBOR SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ EKOLOGIE

POSUDEK OPONENTA

Práce studenta *Jana Turka Cíle a přínosy projektu Dům přírody Třeboňsko* je případovou studií jednoho vybraného Domu přírody, jejímž cílem je analyzovat povahu expozice Domu přírody se zaměřením na potenciál této expozice k ochraně krajiny daného kraje. Jako teoretické východisko bylo pro tuto práci byla vybrána vhodně teorie interpretace místního přírodního a kulturního dědictví, které se věnuje způsobům zvyšování povědomí veřejnosti o hodnotách místního dědictví a přispívá tak k ochraně a udržitelnému rozvoji. Zvolené téma tak je možné považovat za relevantní pro daný studijní obor a také za společensky i odborně aktuální.

Práce je členěna s využitím klasické struktury odborné práce v sociálních vědách. Teoretická část je tvořena několika kapitolami, přičemž některé kapitoly je možné považovat za relevantní, naopak u některých není jasné, jaký význam mají pro teoretické zakotvení zvoleného tématu výzkumu. Dále k jednotlivým kapitolám podrobněji.

Na úvod teoretické části je představen přístup, který je označován jako interpretace místního a přírodního dědictví. V této části se čtenář může seznámit s vybranými autory, kteří o daném tématu publikovali relevantní texty. Ocenila bych, kdyby bylo jasněji v textu uvedeno, kteří autoři byly vybráni a proč a také byly jednotlivé příspěvky autorů transparentněji srovnávány.

Dále je v teoretické části věnována pozornost v kap. 1.5. *Interpretace jako vědecká disciplína v českém prostředí* představení českého kontextu. Není však jasné, jaký má význam tato kapitola v teoretické části. Obsahově se věnuje pouze představení sdružení, které se zabývá podporou interpretace místního dědictví v ČR. Navíc řada informací uvedených v této kapitole není označena zdroji. To platí také o kapitole 2. *Třífázový model učení*. Autor sice v úvodu kapitoly zdůvodňuje, proč se věnuje třífázovému modelu učení v teoretické části tím, že se jedná o pedagogické ukotvení interpretační teorie. Z textu však není jasné, který z dříve uvedených autorů interpretační teorie z tohoto pedagogického ukotvení vychází. A poznatky z této části již nejsou dále v práci využívány. Také v této kapitole také není řádně odkazováno na zdroje, ze kterých bylo čerpáno.

Další kapitoly jsou věnovány představení kontextu daného případu. Jedná se o kapitoly o charakteristice zkoumané oblasti, programu Domu přírody a také představení zpracované koncepce práce s návštěvnickou veřejností pro danou oblast. Tyto kapitoly lze považovat za relevantní.

Kapitola 6 je věnována představení cílů, výzkumných otázek a metodologii realizovaného výzkumu. Škoda jen, že při formulaci výzkumných otázek se autor studie více neinspiroval otázkami, které jsou doporučené pro evaluaci v rámci přístupu interpretace. Autor se rozhodl evaluovat expozici Domu přírody z hlediska jednak cílů samotného Domu přírody, zásad

dobré interpretace a nakonec z hlediska zvyšování zájmu o přírodu prostřednictvím expozice. V textu však chybí zdůvodnění, proč má být expozice hodnocena z těchto tří perspektiv. A moje otázka je, zda tyto tři perspektivy není možno propojit právě s využitím přístupu interpretace, která by poskytla jasný rámec pro analýzu a evaluaci expozice.

Metodologický přístup je z velké části vhodně zvolen a jeho volba je řádně popsána a zdůvodněna. Ocenitelné je, že autor se zaměřuje i na představení okolností, které mu neumožnily realizovat výzkum, tak jak si představoval a také reflexi limitů výzkumu. Autor tedy vhodně zvolil design případové studie a také několik technik sběru dat z různých zdrojů. Jestliže technika rozhovorů je v práci popsána detailně, tak pozorování je věnován menší prostor. Chybí jasnější popis toho, co bylo pozorováno a proč. Není jasné, jak rozsáhlá data byla získána pozorováním. Úplně chybí informace k získávání dat nevtíravou technikou, a to jaké data byla do výzkumu zařazena a jak byla vybírána.

V metodologické části postrádám kapitolu, která by se věnovala analýze dat. SWOT analýza zcela nepatří ke standardním metodám analýzy dat v akademickém výzkumu. Navíc nám tato technika nic neříká, jak kvalitativně analyzovat získaná jednotlivými technikami konstrukce dat v rámci případové studie. Logika SWOT analýzy – definice silných, slabých stránek a příležitostí a ohrožení – se neobjevuje ani ve výzkumných otázkách. Není také jasné, na základě čeho autor určoval, co označit např. jako „silnou“ a co jako „slabou stránku“ Domu přírody.

Empirická část je opět členěna do několika kapitol. Autor postupně představuje svá zjištění. Z textu je patrné, že pracuje s bohatými daty z více zdrojů, tak jak je pro případovou studii typické. Dle mého soudu bohužel je empirická část poznamenána špatnou volbou metod analýzy dat, nevhodnou volbou prezentace zjištění bez transparentnějšího představení dat, o která se zjištění opírají (v textu není systematicky pracováno s úryvky z rozhovorů, využitá data z pozorování nejsou označena vůbec), nedostatečně podloženými interpretacemi poznatky z teoretické části a ne zcela systematickým uspořádáním informací v kapitolách. Nyní k jednotlivým vybraným kapitolám empirické práce podrobněji.

Empirická část práce je uvozena popisem současné expozice (kap. 7.1). Zde naváží na moji poznámku z metodologické části. Není jasné, co bylo pozorováno, zaznamenáváno a proč. S jakým cílem je popis expozice dělán a jak navazuje na poznatky z teoretické části práce, potažmo na koncept interpretace. V textu je jen sporadicky odkazováno na data, ze kterých tento popis vychází. Otázkou také je, proč není tento popis doplněn např. fotografiemi, které by expozici ilustrovaly.

V další kapitole 7.2. se autor věnuje představení „slabých stránek“, které jsou uvedeny o expozici v dokumentu Analytická část KPNV. Z textu není patrné, zda se jedná o „slabé stránky“, které formulovali autoři dokumentu nebo tyto „slabé stránky“ definoval autor diplomové práce. V takovém případě není jasné, z jakých kritérií /teorií vycházel při formulaci „slabých stránek“. Tedy z kapitoly nazvané Analýza stavu expozice v KPNV nejde vytušit, kdo analýzu dělal a na základě jakých kritérií. Potažmo se nejedná o „analýzu stavu“, ale jen o analýzu „slabých a silných stránek“.

Velké očekávání jsem měla od *kapitoly 7.3.*, vzhledem k jejímu tématu, kdy se autor zaměřuje na analýzu expozice s využitím přístupu interpretace. Ocenitelné je, že autor v této části své interpretace a hodnocení opírá i o poznatky z odborné literatury. Jedná se o jednu z mála kapitol, kde tak činí. Z textu však není jasné, proč zařadil do analýzy jen určité části expozice.

Kap. 8 Presentace Domu přírody Třeboňsko postrádá jasnou analytickou rovinu. Jedná se především o popis, ale bez jasného cíle, rámce, na základě kterého by bylo patrné, co a proč je popisováno a na základě čeho je realizováno hodnocení, které se v textu občas objevuje. Souvisí to jednak s tím, že v metodologické části není věnována pozornost tomu, jak byly využity nevtíravé techniky sběru dat, jaká data a proč byla analyzována. A dále také hodnocení se povětšinou týká efektivity propagace, není však patrné, z čeho autor čerpá kritéria pro své hodnocení. I zde by bylo dle mého názoru možno využít teorie Interpretace, protože ta se také tématu komunikace s veřejností věnuje.

V *kapitole 10 Shrnutí provedených analýz ve SWOT analýze* autor představuje výsledky využití SWOT analýzy. Ani zde (stejně jako v metodologické části) se nedozvídáme, na základě jakých kritérií autor určoval „silné a slabé stránky“ studovaného případu. Byla bych ráda, kdyby toto autor vysvětlil u obhajoby.

V závěru práce autor diskutuje svá zjištění a snaží o jejich shrnutí. Ocenitelné je, že v diskusi se zamýšlí na limity svých zjištění. Škoda jen, že se při návrzích řešení limitů jednak nevěnuje jen řešením, která jsou realizovatelná a jednak více nepracuje s odbornou literaturou, na základě níž by své návrhy podložil (např. způsoby/metodologické možnosti, jak lze evaluovat vytváření vtažů k přírodě prostřednictvím expozic u návštěvníků).

Závěr přináší určitá vybraná zjištění prezentovaná v empirické části. Škoda jen, že pro hodnocení nejsou používána transparentně deklarovaná kritéria hodnocení, např. s využitím poznatků uvedených v teoretické části o interpretaci. Tato připomínka souvisí také s již zmiňovanými nejasně stanovenými kritérii pro určování slabých a silných stránek u SWOT analýzy. Obecně se dá říci, že v závěru chybí jasnější propojení poznatků z teoretické části a empirické části práce.

Jak již jsem uvedla v některých částech práce chybí odkazy na zdroje, ne vždy jsou realizovány standardně v celém textu. Transparentnější struktura jednotlivých kapitol by umožnila čtenáři se lépe v textu orientovat.

V rámci obhajoby bych ráda, aby se student vrátil k jednotlivým otázkám a připomínkám uvedeným v textu, které se týkají především zdůvodnění výzkumných otázek, ozřejmění sběru dat s využitím pozorování a nevtíravých technik, analýzy dat a kritérií, na základě kterých byla realizována SWOT analýza.

Práci doporučuji k obhajobě. Hodnocení: velmi dobře (12b.)

Mgr. Magdaléna Šťovíčková Jantulová

V Praze 2.2.2022